

Barcelona, 22 d'agost de 1930

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIV - 2669 - 15 cts. - Atrassats, 30

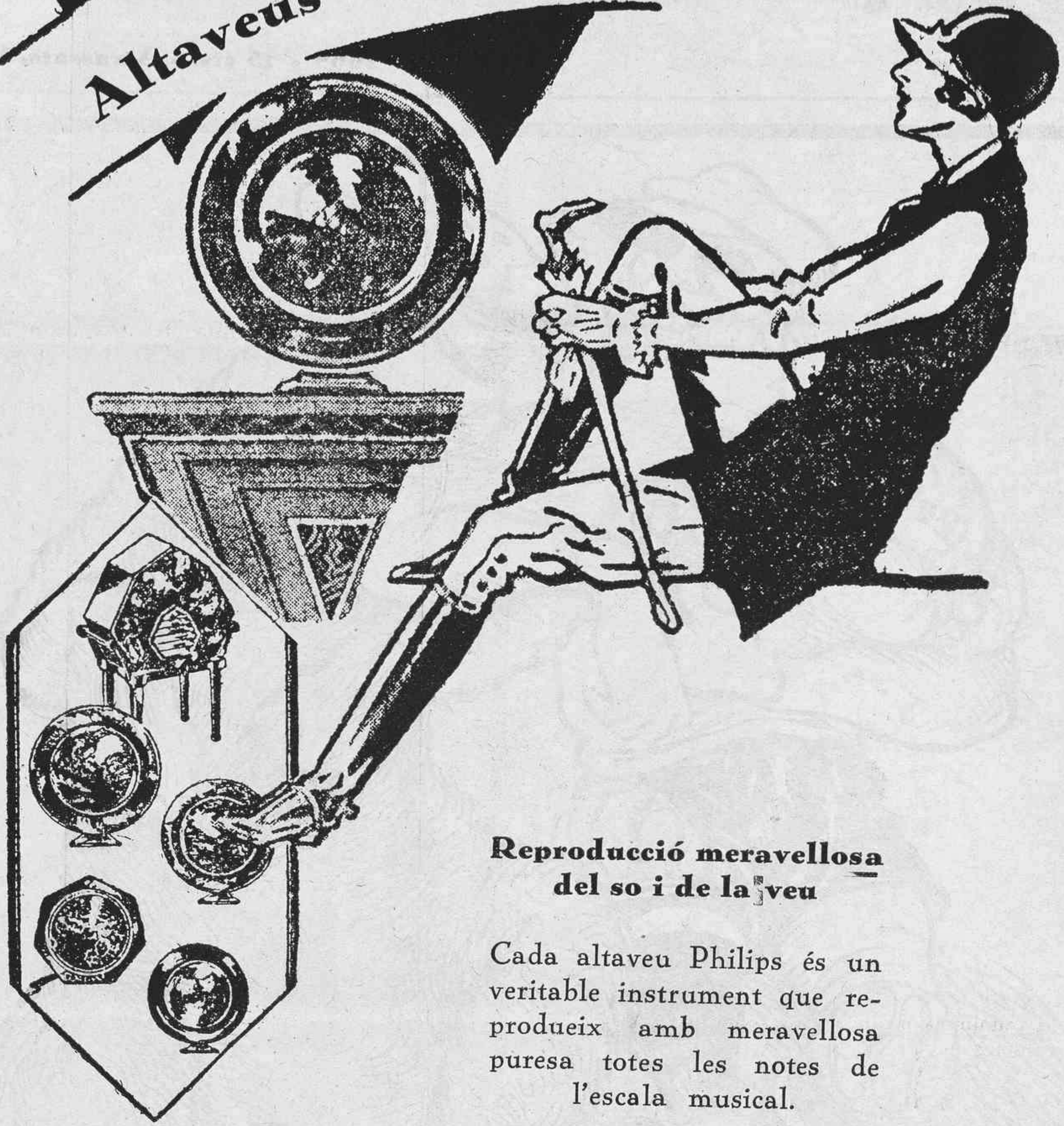
MONDRAGON

Zamora, a Madrid

—Sí, senyors; jo també a Madrid, seguint la moda:
tot sigui per la concòrdia!

Altaveus PHILIPS

**Reproducció meravellosa
del so i de la veu**

Cada altaveu Philips és un
veritable instrument que re-
produceix amb meravellosa
puresa totes les notes de
l'escala musical.

**Reproducció fidel
Sense cap deformació
Gran potència sonora**

**ALTAVEUS
PHILIPS**

Libreria El Sol de la Tor

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

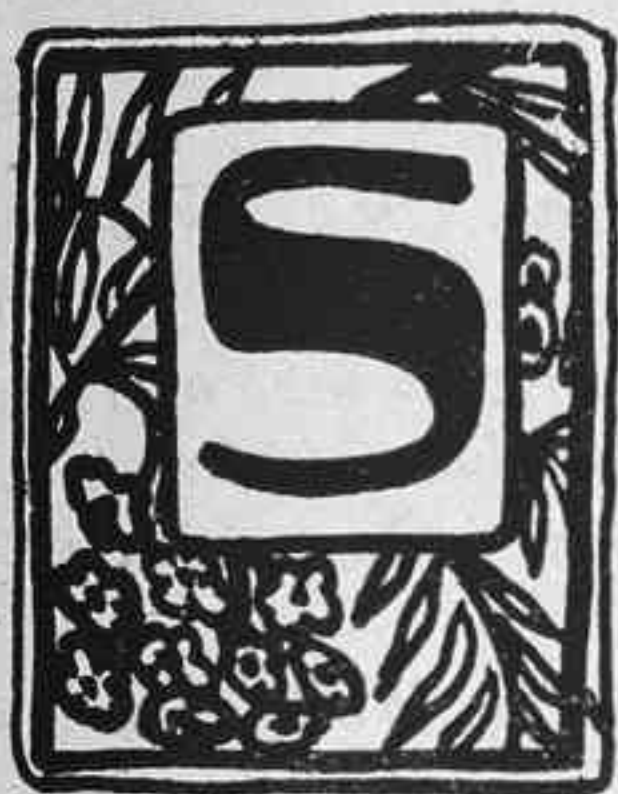
Fora de Barcelona.

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Escola de ciutadania

HA posat de moda el parlar en els diaris de la tasca immediata de fer ciutadans.

Cada any, en els nostres diaris i com un tema d'istiu que plau descabdellar fins l'infinit, o per millor dir, fins que arriba plàcidament la tardor, es cerca un punt sobre el qual els articulistes puguin fer el seu "solo" de clarinet. Es una diversió distreta i gens avorrida.

L'any passat hi hagué com a tema el del caràcter, que donà per resultat una polèmica Mínguez-Estelrich, encara no oblidada en els annals del periodisme català. Aquest any i amb motiu de la conferència de Marcellí Domingo, que pel que es pot comprovar ha estat l'acte més remarkable de la política catalana en aquests darrers temps, puix després d'ella s'ha iniciat a descabdellar el tema de fer ciutadans, que sembla una operació estratègica per a distreure de l'elemental de la signatura d'un conegut pacte; el fet és que ara tots els articulistes de Catalunya, tots, absolutament tots, ja estan preparant el seu discurs, la seva conferència o el seu assaig sobre la manera, urgència, necessitat, etc., de fer ciutadans. I ara tothom està decidit a fer ciutadans, com tothom va estar decidit a fer "la seva" novella fa tres o quatre anys, amb motiu de descobrir Carles Riba, en una memorable conferència a l'Ateneu, que a Catalunya no hi havia novella ni novel·listes. Ara, en comptes de fer novel·les, com fa tres anys; en comptes de fer caràcters com l'any passat, ara, repetixo, volem fer ciutadans. Ciutadania...

Però, naturalment, el cronista es pot preguntar: com es fan els ciutadans?, com s'aconsegueix fer-ne? Jo creia que el fer ciutadans era tasca feixuga i llarga. Que es devia començar de petit, a la llar, tenint per guia un pare disposat a fer un home del seu fill; que seguia l'educació a l'escola, més tard a la Universitat, després als Ateneus, als partits polítics, etc. Ara resulta que el fer ciutadans vol dir que la gent, en comptes de sentir-se ardent i capacitada per exercitar un fet d'"acció" política no electoral, es disposi còmodament a aportar el seu vot a les urnes en les properes convocatòries per a dur el país, no a la normalitat, perquè aquest país estarà molts anys a tornar a normal situació política, sinó a la seguretat del règim que s'aguanta. Ara resulta que el fer ciutadans vol dir electors.

I tots estem disposats a ésser electors o a fer-ne.

On és la ciutadania, però, de Barcelona? Perquè aques-

ta ciutat, de vegades, ens desconcerta o ens meravella. Jo, mantes vegades, seguint el curs de la seva història viva, és a dir, de la que es feia, essent testimoni de les seves manifestacions i dels seus entusiasmes; de les seves claudicacions i de les seves revolucions, m'he preguntat on era la ciutadania de Barcelona. Perquè la nostra ciutat té, per la seva vibració, una facilitat extraordinària i incompreensible per a canviar de color de ciutadania. Tan aviat és roja l'any 1917 amb l'Assemblea de Parlamentaris, com es reaccionària l'any 1918, en què surt el Sometent al carrer donant un trist espectacle civil; tan aviat és roja l'any 1919, quan el moviment sindicalista pren el caire més virulent de la seva lluita social, com és d'un "blanquisme" o d'un "negrisme" esfereïdor en el moment de la reacció; com torna a sentir-se liberal quan es deslliura d'aquell pes, però accepta immediatament, amb alegria incontinguda, l'adveniment de la dictadura, fet que no cal negar perquè les fotografies de l'època demostren palpablement l'eloqüència de l'entusiasme... On és la ciutadania de Barcelona? Es la de les hores liberals, roges o blaves, o és la de les reaccions precises i dures?

On és la ciutadania de Barcelona? En la gent que es llença al carrer per assistir als enterraments de Prat de la Riba i Llairet, o en la que va al d'aquells dos guàrdies civils i el seguici del qual triga a passar per les Rambles quatre hores i escaig?

Com és possible que una ciutat canviï tan ràpidament de personalitat política i social?

Potser és possible que les ciutats i els pobles canviïn segons els homes que saben i poden modelar-les, i és per això que, segons els homes que tenen davant, les ciutats ofereixen una personalitat més o menys forta. Si l'any 1917 fou possible aquell moviment que obrí el període de la decadència del règim present, fou perquè es trobà que a l'esquerra hi havia personalitats tan acusades com les de Domingo, Llairet, Alomar, que duïen el pes del moviment combatiu, i a la dreta figures com les de Prat, Cambó, Abadal, que podien assegurar la col·laboració. Prat morí abans de trobar-ne els fruits. Potser si no hagués mort, no haurien succeït moltes coses.

I si la ciutadania i els ciutadans de cada poble no és una cosa tan fàcil de fer, ens sembla trist que no s'hagin recordat fins ara de fer ciutadans, havent-hi hagut set anys indignes de manca de política, que haurien estat profitosos per a fer política. Potser en el que cal pensar, més que en fer ciutadania, és en exigir dels capdavanters polítics aquell mínim d'audàcia necessari per a fer que un poble tingui una línia recta en el camí de la seva llibertat.

FRANCESC MADRID

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA
s'alegra de la desaparició dels Mossos
d'Esquadra

MORALITAT!... MORALITAT!...

Els nostres llibreters catòlics practiquen la moral d'una manera intensa. En les escaparates, per exemple, de la Políglota, de Càn Subirana, etc., no hi veureu mai llibres de Puig i Ferrer, de Lluís Capdevila, de Domènec Guansé, de Prudenci Bertrana. Són autors immorals, pornogràfics, excomunicats. Cal fer-los el boicot.

En el seu cel per la moral i els bons costums, es planyien, però, que determinades publicacions catòliques fossin administrades per alguna llibreria que no solament exposa els llibres dels esmentats autors, sinó que fins té l'audàcia d'editar-los.

—Com? — es deien. — On s'és vist un semblant confusionisme? No és una immoralitat això? No som nosaltres, que no venem altra cosa que devocionaris, qui les hauríem d'administrar?... No tenim més mèrits?

Les gestions anaven ja per bon camí. L'editor, però, que administrava les edicions que amb tanta puresa d'intenció volien prendre-li, va somriure sorneguerament. Amb documents a la mà, pogué demostrar que algunes d'aquelles llibreries també venien llibres "pornogràfics", llibres dels autors esmentats. No els posaven certament a l'escaparata. Però els tenien sota el taulell per als clients que en volguessin.

Hom diu que fins s'han venut exemplars de les "Memòries d'un llit de matrimoni" sota la coberta de l'"Any Cristià".

"UN MARQUÉS NADA MENOS..."

Aquest és un marquès que estiueja en una platja de la província de Tarragona amb la mateixa pompa que si estigués a Deauville.

A la platja hi pren el cocktail, hi balla, hi parla en castellà.

—Sí, però—ens ha dit un amic nostre—, en un castellà molt dolent.

—Es que l'hi ha ensenyat el rector, que, com és un capellà de bosc, a pesar d'haver estat molt amic de la dictadura, parla un castellà que també és de bosc.

POCA FORMALITAT

Posem-nos la mà al pit, i confessem sincerament, sense embuts de cap mena, que està fent un estiu molt informal.

Es allò que diuen, o que deien, perquè ara ja deuen dir altres coses (1): com més anem, menys valem.

Nosaltres creïem que a l'estiu havia de fer calor, i a

(1) Tot canvia, fins les dites de la gent

l'hivern fred. Ho creïem nosaltres i tothom que tingui tres dits de front.

Doncs bé; ara, amb aquest estiu que estem passant, ja no sabem què creure. Hem perdut la confiança en tot: fins en el temps.

I és ben trist no poder tenir confiança ni en el temps. Es ben trist pensar: "Demà farà sol", i que l'endemà plougui; "Ara començarà la calor", i que la calor aflueixi i el fred apreti.

Tornem-nos a posar la mà al pit—no ve d'una vegada— i tornem a confessar que fa un temps francament informal, francament dolent. I confessant això, no ens enganyarem ni enganyarem ningú.

Nosaltres, que tenim una paciència a prova de bomba, no ens queixem mai en va ni perquè sí. Quan ens queixem, és perquè devem tenir raó.

A finals d'aquest passat hivern semblava que anàvem a tenir un gran estiu, un estiu magnífic i profitós. La prometença d'aquest estiu omplia d'alegria i entusiasme els cors dels que ja estàvem cansats d'un hivern tan llarg, els inflamava.

Però llastimosament, el temps també s'ha posat contra nosaltres. Les promences d'un bon estiu s'han quedat en promences. Ens han donat peixet. I, vaja, ja som massa grans perquè ens donin peixet!

Aquest estiu ens ha decebut, ens ha estafat. Molts trons, molts llamps, que semblava que s'havia d'ensorrar el món, i després, no res.

Esperàvem un estiu més formal.

VIRAI

De la moneda, encara

Senyors, això ja no pot anar, ja no pot anar ni amb rodes. Això ja és "el no va més".

Malgrat de tot l'optimisme del govern, malgrat de totes les maniobres dels nostres grans financers, la pesseta baixa d'una manera alarmant. La lliura ha arribat a 47,80!!!

Aquest sí que és un problema greu, aquest sí que és un problema de vida o mort. De mort, perquè amb la política de l'actual govern Berenguer, no és fàcil que la pesseta recobri la salut. Aquesta pesseta nostra, tan malalta, necessita un règim més enèrgic, més sa, i un metge més entès i generós que els que fins ara l'han tractada.

Cal que cerquem aquest metge i que el cerquem com més aviat millor, si no volem celebrar molt aviat els funerals de la pesseta.

Crida!!!

De L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, comprarem els números següents:

Any 1879. — Números 1, 6, 18, 19, 22, 36.
 „ 1880. — „ 52, 79.
 „ 1881. — „ 133, 141.

¿Hi hauria algun lector que ens les pogués procurar? Les pagarem a bon preu.

Els de la Lliga

—Gairebé ja els tenim tots, i tot just comencem.
Ves si no és millor treballar per la concòrdia!...

DISFRESSES DE TOT L'ANY

—Elis! Se li veuen les orelles.

Caçador furtiu

Ja no sabem de quina manera dir-ho.

¿Què s'espera per a desarmar d'una vegada el sometent, que està cometent actes de veritable manca de sentit comú i contra les lleis dels homes?

Per cada cas en què les seves armes serveixen per una cosa de bo—i és ben difícil trobar-ne avui dia cap—, cometen atzagaiades a dotzenes.

Ara mateix, aquest ximple que en el terrat de casa seva es dedicava a matar coloms i ha ferit dues dones, per què ho feia? Quin dret tenia, malgrat de formar part d'una institució defensora d'un règim caigut, per a entretenir-se matant bestioles i ferir alguna persona decent?

Han passat ja aquells dies que el sometent era alguna cosa. Avui el seu nom no s'utilitza més que per fer por a la canalleta i fer-los servir de "papu". Només falta que, de tant en tant, il·lustrin la crònica negra de la ciutat amb fets per l'estil del que hem de lamentar.

Demaneu que es desarmi el sometent. Ho diem per dignitat ciutadana!

Prop d'un conflicte

A Madrid han elegit, no fa gaires dies, la seva Reina de bellesa. Serà una més en el cor de reines. Ara no ve d'una. Quan més republicans es tornen els homes, més els agrada prodigar les corones del sexe dèbil.

La cosa, però, no tindria res de particular. Però a la vila de l'ós han estat a punt de tenir un conflicte. Les famílies de les aspirants al tron, que el jurat va enderrocar, s'esbatussaren, i en plena Porta del Sol va ésser iniciada

una batalla campal, amb estirades de "monyó", mossegades i altres carícies femenines.

Estem veient que el nostre governador tenia els seus motius per a prohibir un concurs de bellesa recentment. Figureu-vos què hauria estat la platja de Sant Sebastià amb una colla de damiselles fent oposicions a un ull de vellut o bé amb un tros de "calba" relluint als raigs del sol...

Prou reines, senyors, prou! Altrament, d'ací mitja dotzena d'anys haurem de coronar-les per segona o tercera vegada.

Agost

La feina càmperola s'ha calmat per contemplar la fruita en la brancada; la saó de la terra l'ha formada i sota el raig del sol ha madurat.

Agost, ànsia tornada realitat; porta de tot, dins la seva abraçada, de tot allò que enceta en la mirada el goig de l'esperança que ha triomfat.

Una ombra, una font fresca, un refil d'au, una ona que s'atansa amb dolça pau... En tot vibra un somriure ple d'amor!

En cada vila, al capdamunt d'un pal, oneja una bandera... Es la senyal xiroia dels jorns de festa major...

VÍCTOR CANIGÓ

"El Patriota"

El film sonor d'Emil Jannings—que és un gran tràgic i un perfecte actor cinematogràfic—ha portat al cinema París un públic escollit, desitjós de tornar a veure aquesta pel·lícula.

Malgrat de no ésser tan sonora com altres, és una bona cinta, i la reestrena ha estat rebuda amb honors pel públic.

"Las Tres Pasiones"

Alice Terry i l'actor Ivan Petrovitx són admirats en el "Capitol" en aquest film de represa. No ens sabia pas greu d'ésser una altra de les passions de la Terry. I segurament que als nostres lectors tampoc.

"Yo quiero un millonario"

Això ho diu Alice White al cine Catalunya. Nosaltres diem igual, però amb faldilles, o amb pantalons, i tan bona persona, que ens deixés alguna coseta...

"Un magnífico flirt"

De Florence Vidor, al Pathé. Excelsior i Míria. I tan magnífic com seria un flirt amb aquella artista i amb "vi d'or"!

"Oriente"

Lon Chaney, el vell Lon Chaney, captiva els públics del Diana, Comtal i Argentina.

Ja és prou feina a la seva edat!

D.

ESPIGOLANT

Bebé Daniels, la simpatiquíssima Bebé, amb el seu marit, cerca casa per anar-hi a viure.

No ens faria res tenir-la per veïna.

I que el marit se n'anés a fer... pel·lícules.

Lilian Harvey, una de les nostres predilectes artistes de cinema, és la protagonista de "Si algún día das tu corazón...", que veurem la propera temporada.

Lilian de les nostres entreteles: "Si algún día das tu corazón"... pensa en nosaltres.

Lila Lee, l'actriu que ens ha captivat amb llurs rols de mestressa de la llar, està malalta. Deixa el cinema per a atendre la seva salut.

Raquel Torres està encantada de la pel·lícula parlada en espanyol que ha fet amb Buster Keaton.

I nosaltres creiem que el cèlebre "Pamplinas" deu estar encantat d'haver tingut una col·laboradora tan xamossa... Perquè hi ha que veure-la, aquesta Raquel!

I ara que parlem d'En Buster. Diu que una casa barcelonina li ha fet proposicions per a filmar una pel·lícula parlada en català; el títol provisional és "El biberó del Baró" o "El Baró del biberó". No se sap del cert.

Un dels nostres redactors ens ha insinuat que es vol dedicar al cinema. Però li manca una bona parella. S'adverteix que és un castigador de marca. I que no vol fer pel·lícules en sèries. Diu que li agraden curtes (les nenes i les cintes).

A les capsas de llumins de deu, per comptes d'anuncis, hi ha retrats d'artistes i escenes de films.

Un nou triomf del cinema.

Un tauròmac

Buster Keaton, l'actor cinematogràfic que ens ha fet riure amb les seves pel·lícules, malgrat d'ell no riure-hi mai, és a la península. Diu que té ganes de visitar, després de Sant Sebastià, Madrid, Sevilla i Barcelona. Ens plau que posi la nostra ciutat en el seu itinerari. El que no ens plauen són les manifestacions que ha fet a la ciutat donostiarra. Com tots els forasters, ha volgut veure de prop la mal anomenada "fiesta nacional". I, com un vulgaríssim ciutadà d'ací, ha ofert un present al torejador que li brindà un brau. Després, s'ha declarat entusiasta dels "toros", ha promès assistir a altres corregudes i ha dit que, a judici seu—ben poc per cert—, és l'espectacle més viril a què pot dedicar-se un home.

No sabem veure la virilitat en els torejadors. Si per comptes de portar una capa a una mà i l'espasa a l'altra, es barallessin nets de mans amb el brau fins a rendir-lo, com feien en els llunyans anys de la Roma dels Cèsars, acceptariem el qualificatiu. Però, ara, que els homes que corren pel cercle allunyen la bèstia amb un drap, francament, no l'hi sabem veure.

Deixem, però, Buster Keaton que visqui per uns dies la seva illusió pels "toros". Sols lamentem que persones fetes a veure coses de més importància que les corregudes restin captivades per elles i se'n declarin entusiastes.

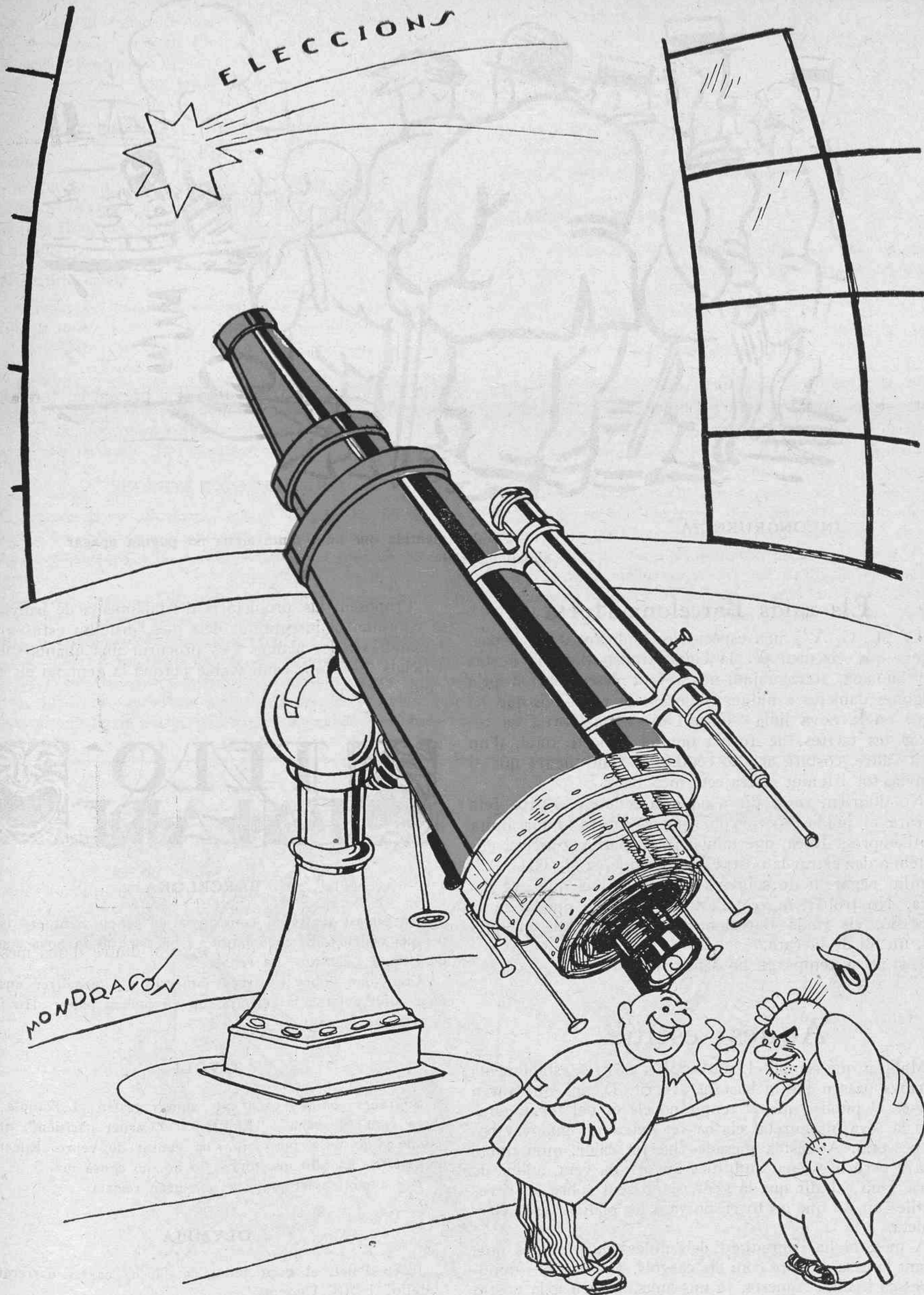
I la cosa més lamentable és que aquest home, que viu de fer-nos riure, tornarà als estudis cinematogràfics i voldrà fer una comèdia a base de la ridícula espanyolada. Altres del mateix gènere ho feren, i no creiem que aquest vulgui fugir-ne. Al cap i a la fi, serà un acte més de la comèdia que viuen els que fan pel·lícules.

Buster Keaton és un dels còmics del cinema que ens agrada més. I ens agrada per la seva naturalitat, potser perquè ens demostra un esperit tranquil, utilitzant aquest mot per a voler dir que està allunyat de preocupacions. Les seves pel·lícules les hem vist més d'una vegada, i penssem veure les que vagi fent; però si dintre d'uns mesos veiem anunciada la que ens temem, no hi assistirem. Ja sabem que per això no deixarà de salvar-se la pàtria, ni l'art del gran còmic se'n ressentirà el més mínim. Però no voldríem ésser còmplices de què fora de casa hagues-sin vist, una vegada més, que l'únic espectacle que els forasters veuen ací són les corregudes i els torejadors.

Que vingui Buster Keaton a Barcelona; però, per Déu, que no torni als "toros". Ací tenim altres coses que pot admirar i fins i tot treure'n partit per a films còmics. Fa temps que la nostra vida és d'una comicitat terrible, i, malgrat de voler-nos prendre les coses seriosament, no podem fer-ho.

Ensenyem-li les nostres coses i, si voleu, les dolentes. Ell treurà més partit dels barris baixos, de la brutícia, de la misèria, que de res més. I, si és amant de la virilitat, no hi ha com mostrar-li el museu prehistòric dels exemplars de la U. P., que un dia foren feres selvatges, i avui sols en resten les ossades polsoses...

DOMÈNEC DIUMENGE

Astronomia política

—Em sembla que aquest estel porta molta cua.

INCONGRUENCIA

—Sembla mentida que amb tanta aigua no puguin apagar aquell vaixell!

Els raids Barcelona-Horta

La "C. G. A.", una espècie de conductores per a pasatgers que circulen per la ciutat transportant la nostra carn humana, sotraguejant-nos i fent descambar la pela a algunes dametes a mitges, segurament per l'èxit que ha tingut en la nova línia "F" d'Universitat-Horta, ha rebaixat les tarifes, de forma que el trajecte total, d'un cap a l'altre, costarà ara 20 centímetes. Cinc menys que el tramvia, tot i tenint el trajecte més llarg.

No tindriem res a dir a aquesta reducció, si fos feta de cara al públic; però com que es tracta d'una lluita amb l'empresa Roca, que també fa el mateix trajecte, ens limitem a demostrar la nostra temença que, si la "C. G. A." triomfa, pagarem de sobres els deu cèntims que ara rebaixa. No trobaríem res d'estrany que, de quedar-se la concessió, els raids Barcelona-Horta ens costessin, més tard, un ull de la cara.

I, si no, al temps. Ja ho sentirem a dir.

Aquest estiu...

Malgrat que sembli el contrari, els nostres establiments de banys passen l'estiu bastant avorrit. D'ençà que varen obrir-se al públic, que el temps no els és del tot favorable, i la seva inseguretat els ha fet deixar de guanyar bones pessetes. Aquestes mesades ha fet calor, quin dubte hi ha?; però hem suat amb dies núvols, de vent, àdhuc de fresca, i no cal dir que la gent, si no sent sobre les seves espatlles un sol que les torri, no va a les platges de la Barceloneta.

A més, hi ha l'agreujant dels milers de persones que, portant la casa a sobre com els cargols, fan cap uns quilòmetres ça i enllà. Aquests, fa uns anys, anaven a la nostra barriada marítima. Avui no s'hi acosten ni per la seva festa major, perquè l'aire enrarit dels bunyols els ofega.

Proposem als propietaris d'establiments de banys que, si continua la inseguretat dels dies, installin estufes i salamandres a les platges i es procurin uns quants sols artificials. És l'únic camí viable perquè la gent no els abandoni.

BARCELONA

En aquest teatre la companyia de Josep Santpere ha reprès el vodevil "El capó fingit" i ha estrenat la nova comèdia de Bernat i Duran "La rèplica".

Com que l'obra s'estrenà dimecres i a nosaltres ens fan anar molt aviat a la censura, no en podem parlar. Ho farem la setmana entrant.

TIVOLI

Sugrañes omple, cada nit, aquest teatre. I l'omple amb obres com "Roxana", "Eureka" i "Carnet parisién", que el públic ja ha vist, però no s'ha cansat de veure. Encara té més mèrit. És allò que diuen: lo bo, no cansa mai.

Per a molt aviat prepara una gran revista.

OLYMPIA

Josep Palet, el gran tenor català, ha cantat darrerament "Otello" i "Gli Ugonotti".

Molt públic i molts aplaudiments, que és el que es tractava de demostrar.

NOU

Un festival a benefici dels empresonats socials. "El Místic", interpretat pel gran Enric Borrás. L'Orfeó "El Roser". La cobla "Empòrium".

I un gran èxit, com era d'esperar.

A. S.

SAFAREIG DE LA RAMBLA

Lectura

A Tarragona, a la platja del Miracle i davant un selecte auditori—hom pot dir que hi havia el bo i millor de Tarragona—, Homedes Mundo i Capdevila llegiren la seva obra "La falç".

Teatre líric català

A pesar de què l'empresa del Nou s'ha fet enrera—oblidant els diners guanyats la passada temporada—, sembla que hi haurà teatre líric català: Josep Llimona és un gran home, un home d'empenta.

Ara, el que ens sembla és que s'hauria d'obrir la temporada amb "La baldufa d'or". Els autors de les altres obres ens mereixen un gran respecte i una gran estima, però s'hauria de debutar amb "La baldufa d'or".

SECRETS I COMENTARIS

L'empresari de Novetats, senyor Canals, ha fet declaracions sobre la propera temporada de teatre català, que començarà, com sempre, allà a les darreries del mes de setembre vinent.

La Companyia gairebé no sofrirà cap variació.

D'obres, es compta, per ara, amb algunes de Soldevila, Segarra i Artís; però és prematur fixar-ho definitivament.

La notícia sensacional que ha donat el conegut empresari és que hi ha uns quants senyors amants de tot lo de la nostra terra, que, disposant d'uns quants milions de pessetes, volen construir un teatre exclusivament per fer català; les obres co-

mençaran d'ací uns tres mesos. El senyor Canals serà l'encarregat de fer marxar el negoci.

Es una grata nova que ens felicitaríem s'arribés a realitzar.

PLA, COMEDIÒGRAF

Ens han dit que Josep Pla escriu una obra pel Novetats que la trama és a base d'En Cambó.

Alerta, Pla, no t'emboliquis i fiquis els peus a la galleda! Sobretot, que no hi hagi trencadissa!...

GUANYS D'ACTOR

El matrimoni Vila-Daví, la darrera setmana, representaren "La Dolorosa", d'En Ventura Gassol, al teatre del Casal Català de Prat del Llobregat.

El teatre, ple de gom a gom.

Varen emportar-se sis-centes pessetes. No poden queixar-se, perquè no se n'hi podien fer més.

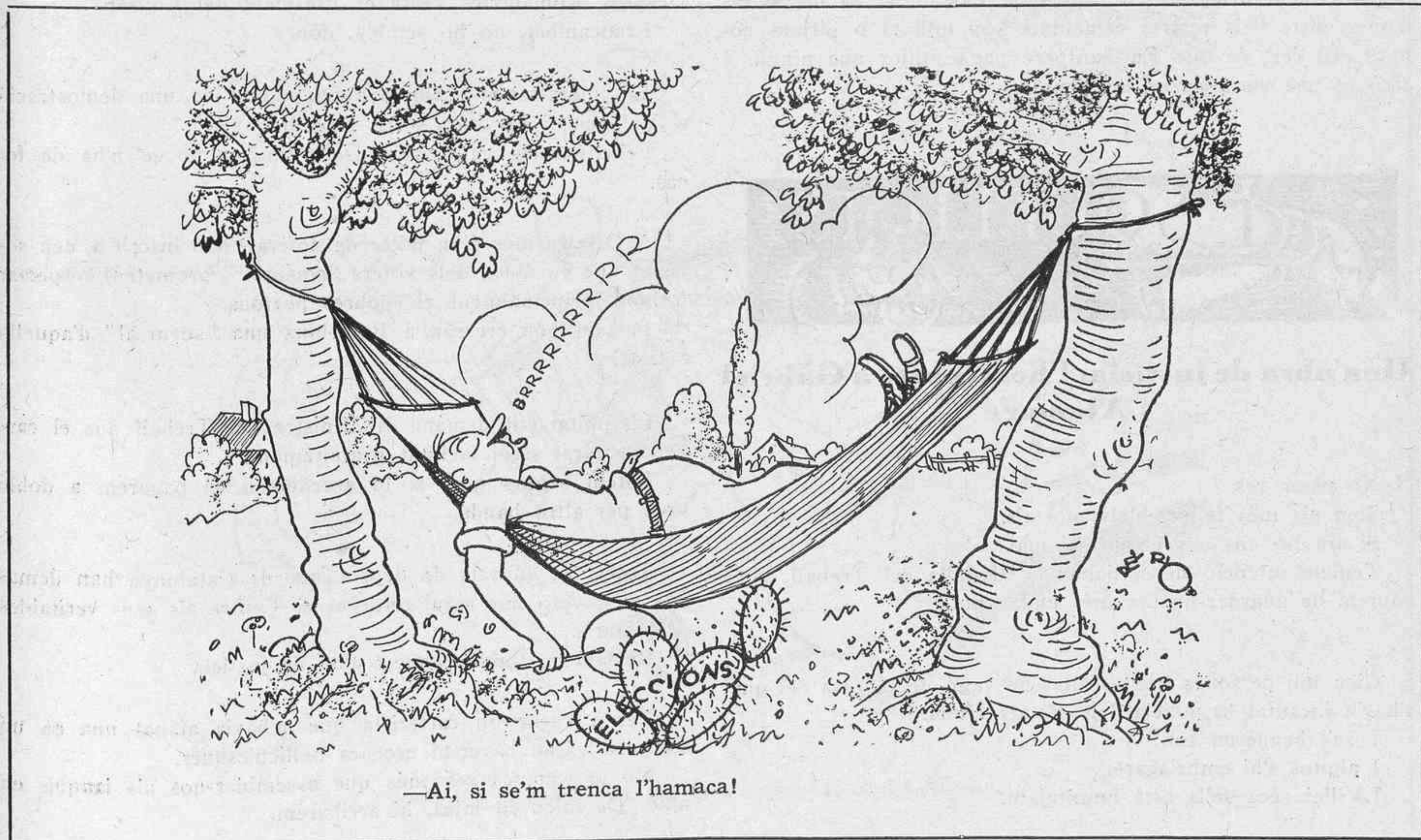
ELS UNS I ELS ALTRES

Els actors i actrius de Romea i Novetats, col·lectivament, volen presentar una petició o reclamació—digueu-ho com vulgueu—sobre els sous que cobren.

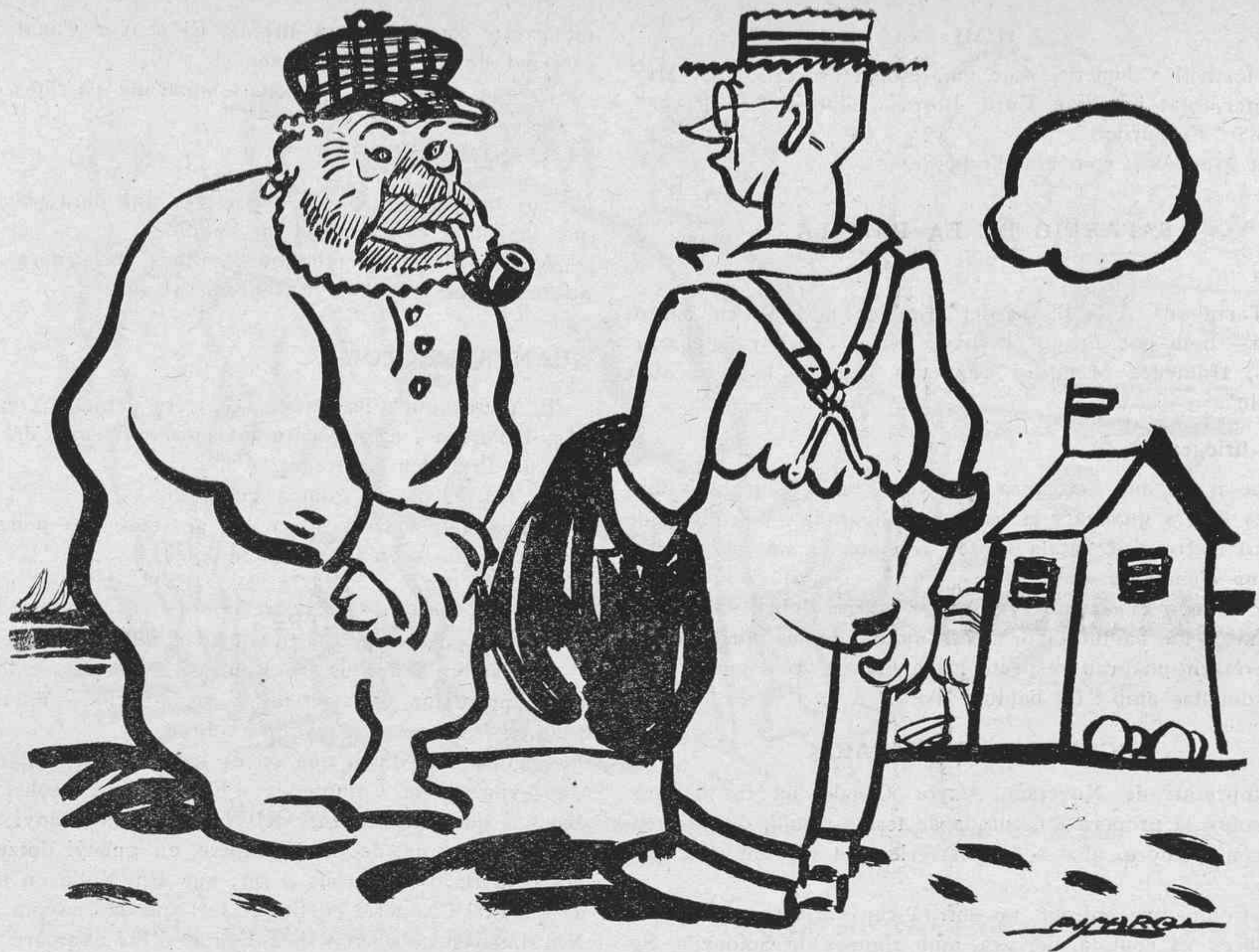
Segons ells, diuen que no és just—per exemple—que En Capdevila, de la Companyia d'En Santpere, cobri deu duros diaris, i que En Torrens, del Novetats, en guanyi sis; que la senyora Fortuny, de Can Santpere, en guanyi dotze, i la Fornés o la Baró només sis o set; que En Nolla en tingui dotze de diaris, i l'Aimeric en tingui set; que la senyora Morera, de Novetats, en cobri vuit, i la Faura, d'En Santpere, deu, i així successivament.

Mentre la Companyia d'En Santpere té una nòmina de ben prop de mil pessetes diàries, Novetats la té de set-centes escasses.

Tot això és el que diuen els còmics, problema que tenen

—Ai, si se'm trenca l'hamaca!

—Amb tants anys que fa de mariner, no ha conegut cap sirena?

—Si de sirenes ja no en cria la mar; només en cria el cine.

ganes de plantejar al senyor Canals i a l'Empresa del Romea.

No volem ficar-nos en llibres de cavalleria, ni dir si els d'un o altre dels teatres esmentats són millors o pitjors còmics. El cert és que En Santpere paga millor que ningú. I això és una veritat com un temple.

Una obra de justícia: l'homenatge a Gabriel Alomar

No passa res.

Som els més feliços dels mortals.

Si ara no ens engreixem, ni mai.

Teníem intenció de sol·licitar la Medalla del Treball, però haurem de guardar-ho per més endavant.

Cinc mil persones han assaltat un vagó de cervesa del qual s'havia incautat la policia dels Estats Units.

I se'l begueren tot.

I alguns s'hi embriagaren.

La llei seca se'ls està humitejant.

Deien els diaris: "Ahir féu una calor sufocant a Madrid. Després Romanones visità el President del Consell".

Francament, no ho sembla, doncs.

El "mata-sanos" Albiñana ha volgut fer una demostració a València, i no li ha sortit prou bé.

Felicitem els valencians. Dels ximplers no se n'ha de fer cas.

A Ottawa més d'un miler de xofers s'han inscrit a una societat que en diuen dels xofers "cortesos", prometen respectar tothom, principalment els pobres peatons.

Per què no crearan a Barcelona una "sucursal" d'aquella entitat?

L'Ajuntament demana al Ministre del Treball que el carnet electoral sigui facilitat gratuïtament.

Estem segurs que, si hi accedeixem, el pagarem a doble preu per altra banda.

Totes les entitats de dependents de Catalunya han demanat al govern que sigui retornat el Centre als seus veritables propietaris.

Reclamem, també, aquest acte de justícia.

Per a caçar un carterista que n'havia afanat una en un tramvia, varen haver-hi escenes pel·lículesques.

No ens manca res més que assemblem-nos als yanquis en això. De mica en mica, hi arribarem.

Ja s'ha acabat l'Exposició.
 Quan s'acabaran els famosos segells d'Exposició?
 Ho diem perquè no ens fan cap gràcia!

El carnet electoral ha estat creat per tal que no puguin votar els pobres i tot s'ho enduguin les dretes.
 Sí, vaja: es preparen unes eleccions honrades.

De qualsevol diari: "El marquès de Cabra no oculta su optimismo".

Aquest "optimismo" és degut a la situació de la nostra moneda. El marquès de Cabra és el director del Banc d'Espanya.

Que Santa Llúcia li augmenti la vista al marquès de Cabra!

U. G. M.— Sí, la resposta anava per vós, i, pel mateix motiu, aquest no és publicable.

J. B. (Sabadell). — Vós podeu fer-ho bé, si estúdieu. Però us recomanem fugiu de la literatura que us ha iniciat en fer aquest treball. Hi ha altres coses més serioses que poden tractar-se.

C. S. (Calella). — No ens agrada.

F. G. — Això envieu-ho al "Papitu".

M. B. — Massa viu. No podem publicar-ho, nosaltres, això.

J. V. J. — Aquest anirà així que hi hagi una clariana en el poc espai de què disposem.

Acudit. — No va, amic. Cal dir-ho millor, això.

A. Mador. — Estem renyits amb la poesia d'ençà que tot-hom vol fer-ne.

A. P. G. — Fent ús de les facultats que ens conferiu, va al cove.

Xi-xu. — Pel seu caire, anirà a les "Cartes de fora" de "La Campana".

J. P. S. — Les poesies, ens agradem molt ben fetes.

T. R. — Envieu-ho a un periòdic satíric... i verd.

A. C. — El vostre treball no és publicable.

P. R. — Molt defectuós de gramàtica. No és gaire senzill escriure pels altres. Sols embrutant molt paper i llegint força, pot arribar-s'hi.

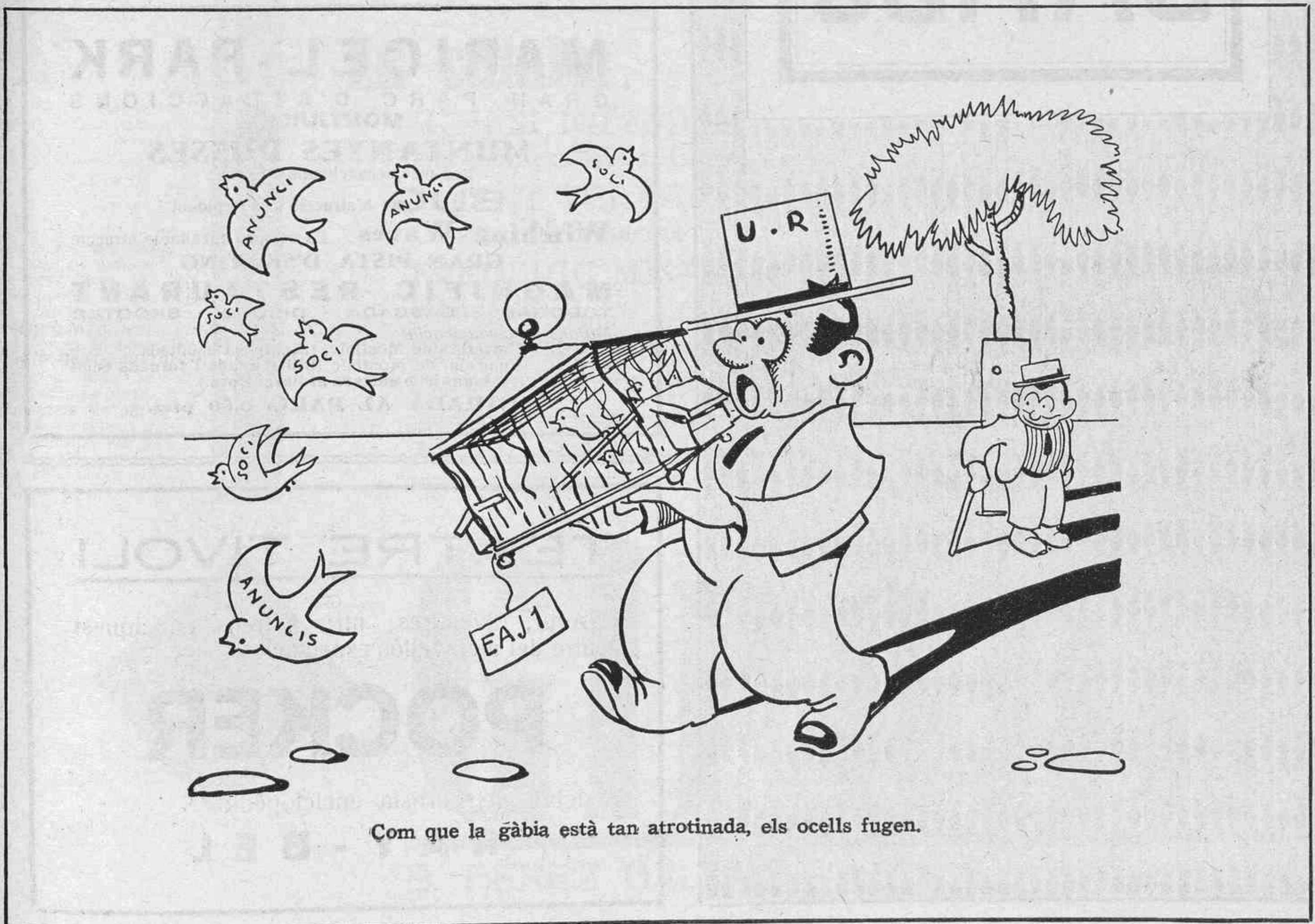
Per al camp, per la platja, per casa
 aparells i discos

La voz de su Amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

Com que la gàbia està tan atrotinada, els ocells fugen.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

VIES URINARIE

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota millitar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metgè, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciàls del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sòkatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentenciment, tractament i guariment de les dites malalties.

MARICEL-PARK

GRAN PARC D'ATRACCIONS
MONTJUIC

MUNTANYES RUSSES

Les més sensacionals d'Europa

BUG L'atracció més trepidant

Witching Waves La sempre agradable atracció

GRAN PISTA D'SKATING

MAGNIFIC RESTAURANT

TOBOGAN - CASCADA - DISCOS - SKOOTER

Mitjans de comunicació:

AUTOS: Carretera de Montjuïc, recentment asfaltada.

PUBLIC: Funicular de Montjuïc (bitllet anada i tornada combinat amb entrada al Parc: 1 pta.)

ENTRADA AL PARC: 0,50 ptes.

TEATRE TIVOLI

Avui, divendres, nit: Estrena en aquest teatre del meravellós espectacle

POCKER

i debut de l'artista enciclopèdic

RAY-BEL

Darreres novetats!

Llibreria Espanyola
ANTONI LÓPEZ
Rambla del Mig, 20
Telèfon número 18692
BARCELONA

En castellà:

Conductor de automòviles (reglas para conducir bien)	Ptas. 8
Guía del automovilista (Cataluña y Pirineos 1930).	» 10
HENRY FORD	
El Judío Internacional	» 10
BENITO MUSSOLINI	
La amante del cardenal (novela)	» 5
MARCELINO DOMINGO	
¿Qué espera el rey?.	» 5
FELIPE TRIGO	
Las ingenuas, 2 tomos	» 10
GONZALO DE REPARAZ	
Demolición y reconstrucción	» 5

En català:

IGNASI IGLESIES	
Els primers freds, Girasol	Ptes. 5
JACINT VERDAGUER	
Canigó, Montserrat	» 5
FREDERIC MISTRAL	
Rondalles	» 3
POMPEU GENER	
Els cent conceyls del conceyl de cent	» 1

Aviat un llibre d'un autor popular que farà furor

Girona

B. PÉREZ GALDÓS Traducció catalana de J. BURGAS. Formidable èxit de llibreria. Preu: 3 pessetes

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes.

— Abans eren les il·lusions les que volaven. Ara, amb aquest vent contrari, són les subsistències i les peles, les que volen.